

บทที่ 5

สรุปการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง
- 1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล
- 1.1.4 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ
- 1.1.5 เพื่อสังเคราะห์ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น

1.2.2 กลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มทดลองก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

1.2.3 กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในระยะติดตาม มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่างกันกับระยะหลังการทดลอง

1.2.4 กลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะจะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 **ประชากร** คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 396 คน จาก 10 ห้องเรียน

1.3.2 **กลุ่มตัวอย่าง** เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 2 ห้องเรียน ที่ได้มาโดยกระบวนการสุ่มแบบกลุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน

1.3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1) **ตัวแปรอิสระ** คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะและกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ

2) **ตัวแปรสมทบ** คือ ลักษณะภูมิหลังทางชีวภาพ ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

3) **ตัวแปรตาม** คือ พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

1.3.4 เครื่องมือในการวิจัย

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะและกิจกรรมแนะแนวอื่น
- 2) แบบวัดตัวแปร คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

1.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

- 1) เลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ปีการศึกษา 2558 จำนวน 396 คน จาก 10 ห้องเรียน โดยกระบวนการสุ่มแบบกลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง ห้องละ 35 คน
- 2) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 30 ข้อ และคำถามลักษณะทางชีวสังคม 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ผลการเรียนรู้เฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว แล้วเก็บเป็นคะแนนก่อนเรียน (Pretest)
- 3) ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับกลุ่มทดลองจำนวน 12 ครั้งๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 12 วัน จัดกิจกรรมในวันจันทร์ และวันอังคาร เวลา 14.40 - 15.30 น. กลุ่มควบคุมดำเนินการโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ ด้านส่วนตัวและสังคมไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะจำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 12 วัน เท่ากัน สถานที่และมีสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน
- 4) เมื่อเสร็จสิ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 ครั้งแล้ว ให้นักเรียนทำแบบสอบถามหลังเรียน (Posttest) จำนวน 30 ข้อ
- 5) ในระยะติดตามผล หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 ครั้ง ผ่านไป 2 สัปดาห์ ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ทำแบบสอบถามพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จำนวน 30 ข้อ อีกครั้ง

6) นำผลคะแนนก่อนเรียน (Pretest) และผลคะแนนหลังเรียน (Posttest) และระยะติดตาม มาทำการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) การวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์และพรรณนาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง

(2) การวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มขึ้นไป

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two Way ANOVA) การวิเคราะห์ทางสถิตินี้ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

(3) ข้อมูลเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลในใบงานและการเขียนตอบของนักเรียน

1.4 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.4.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.2 กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มทดลอง

ก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.3 กลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน

1.4.4 กลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข” ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

2.1 อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 “นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข ในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น” จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุขในกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 อภิปรายได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเทคนิคตัวแบบทั้งตัวแบบบุคคลจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ และสารบันทึกหรือคำบอกเล่า มาใช้ในกิจกรรมแนะแนวโดยการสังเกตและการเรียนรู้จากตัวแบบได้อธิบายกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้โดยตัวแบบว่ามีทั้งหมด 4 อย่าง คือ กระบวนการใส่ใจ (Attention) กระบวนการจดจำ

(Retention Process) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ (Reproduction Process) และกระบวนการจูงใจ (Motivation Process) มาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ และการเสนอตัวแบบทำควบคู่กับการเสริมแรง ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและผ่านกระบวนการต่างๆ แล้วนั้น สามารถใช้ได้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชุดกิจกรรมแนะแนวทั้ง 12 ชุดกิจกรรม ได้ทำการทดลองจริง และได้ผลจริง อีกทั้งผู้วิจัยอื่นๆ ได้ทำการทดลองในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ได้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่นๆ เช่น มนฤดี ธรรมสอน (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้กิจกรรมเสนอตัวแบบเพื่อส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่” ผลการทดลองพบว่า ภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสนอตัวแบบ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีระเบียบวินัยสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา มลิตทอง (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ จังหวัดระยอง” ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อสูงกว่านักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญภรณ์ สุวรรณรัตน์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการทดลอง พบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่พัฒนาขึ้นได้

2.2 อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 2 “กลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มทดลองก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ” จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 คือ นักเรียนกลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่ากลุ่มทดลองก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 อภิปรายได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ สามารถพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ น่าจะเป็นเพราะว่าชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีคุณภาพมีกระบวนการสร้างเครื่องมืออย่างเป็นระบบและประณีตโดยคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักการและแนวทางในการสร้างเครื่องมือมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการสร้างเครื่องมือทางการแนะแนว โดยยึดกรอบแนวคิด องค์ประกอบของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว โดยชุดกิจกรรมแนะแนว มีขั้นตอนกิจกรรมตามที่ สมร ทองดีและปราณี รามสูต (2545, น.48) กล่าวไว้ว่า “ขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปกิจกรรม และขั้นประเมินผล” ขั้นตอนตามที่กล่าวนิยมนำมาใช้ในรูปแบบของกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน และมุ่งให้ประสบการณ์ตรงกับนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคตัวแบบมาใช้ในการจัดกิจกรรม โดยมีตัวแบบที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลจริงตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ และสารบับที่กหรือคำบอกเล่า มาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ โดยจำแนกออกเป็น 2 ด้าน คือ (1) จิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง หมายถึง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ประหยัด รู้จักความพอดี และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ (2) จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมแบ่งเป็น 2.1 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเคารพสิทธิใน

การใช้สาระสนเทศของทางโรงเรียน และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ 2.2 จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนรวมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน หมายถึง ดูแลทำความสะอาดบริเวณชุมชน ดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชน รักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เคารพสิทธิในการใช้ สาระสนเทศของชุมชน และอาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชนด้วยความเต็มใจ ตามกระบวนการ เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้น ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนจึงทำให้รู้สึกสนุกสนาน มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและบรรยากาศสนุกสนานไม่น่าเบื่อหน่ายนอกจากนี้ในชุด กิจกรรมยังได้นำเทคนิคการเสริมแรงโดยการกล่าวคำชมเชย เข้ามาสอดแทรกระหว่างดำเนิน กิจกรรมด้วยเพื่อเป็นการให้ขวัญและกำลังใจนักเรียนในการปฏิบัติและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้จริงจากผลเช่นนี้กล่าวได้ว่า การ พัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พัฒนาได้โดยการใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่นๆ เช่น มิเรียม ชื่นสุวรรณ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษา สงเคราะห์บางกรวยจังหวัดนนทบุรี” ซึ่งพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตด้านสังคมมีทักษะชีวิตด้านสังคมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิธิดารณ บุปผาเดช (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อ พัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจีเหล็งเกียวกะพรวัลย์วิทยาจังหวัด ร้อยเอ็ด” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเอื้ออาทรสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนา พฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะมีคุณภาพ ซึ่งดำเนินการสร้างอย่างถูกต้องตามเป้าหมาย ตรง ตามแนวคิด หลักการและทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของ นักเรียน ย่อมเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนอย่างได้ผลดีเพื่อพัฒนาไปสู่ผู้ที่มี ศักยภาพ

2.3 อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

สมมติฐานข้อที่ 3 “กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ในระยะติดตามผล มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่างกันกับระยะหลังการทดลอง” จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 คือ นักเรียนกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผล มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 อภิปรายได้ว่าจากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลพบว่าในระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกันกับระยะหลังการทดลอง ทั้งนี้เป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบโดยครอบคลุม ทั้งด้านองค์ความรู้ และกระบวนการที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นนักเรียนกลุ่มทดลองให้รู้จักและเข้าใจตนเองตามความเป็นจริง ซึ่งประกอบด้วยการให้ข้อมูลความรู้สร้างความเข้าใจเพื่อเป็นแนวทางในปรับเปลี่ยนคุณลักษณะต่างๆ ที่ส่งผลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคตัวแบบ และเสนอตัวแบบพฤติกรรมของบุคคลจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ทั้ง วิดีทัศน์ รูปภาพ สถานการณ์จำลอง และสารบันทึก และยังนำเทคนิคการเสริมแรง เช่น การกล่าวคำชมเชย การให้กำลังใจ การปรบมือ เข้ามาสอดแทรกระหว่างการดำเนินกิจกรรมเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ นักเรียนได้นำ ความรู้ แนวคิด ข้อปฏิบัติที่ได้รับไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งถือว่าเป็นการสร้าง ความตระหนักรู้อยู่เสมอถึงผลดีที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ ส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองเกิดจิตสำนึกสาธารณะ และระยะติดตามผล ซึ่งระยะเวลาจะผ่านไป 2 สัปดาห์ แต่พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะก็ยังคงทนซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้จากตัวแบบที่ดีที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนทำให้นักเรียนรู้สึกดีต่อการร่วมกิจกรรมเกิดความสนุกสนานมีความกระตือรือร้น มีบรรยากาศที่ดี ในการแสดงความคิดเห็นระหว่างกรร่วมกิจกรรม ซึ่งเกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร นักเรียนได้นำความรู้แนวคิด ข้อปฏิบัติที่ได้รับไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมซึ่งถือว่าเป็นการสร้าง ความตระหนักรู้อยู่เสมอถึงผลดีที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและส่วนรวม จึงทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่คงทน และพร้อมที่จะรักษาให้คงไว้อยู่เสมอ

กล้าที่จะแสดงออกถึงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะในทุกสถานที่และทุกโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิธารณ์ บุปผาเดช (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมเพื่อพัฒนาความเอื้ออาทรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจีเหล็กเขี้ยวไพรวัลย์วิทยาจังหวัดร้อยเอ็ด” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความเอื้ออาทรภายหลังที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรม แนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยม กับระยะติดตามผลที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์ พุทธา (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันที่สฤติย์พิทยาคม จังหวัดพิจิตร” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดทั้งระยะหลังการทดลองและระยะติดตามไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้นักเรียน โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จึงทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะที่คงทนและพร้อมที่จะรักษาให้คงไว้อยู่เสมอและเป็นชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพ ซึ่งดำเนินการสร้างอย่างถูกเป้าหมาย ตรงตามแนวคิด หลักการทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ย่อมเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนอย่างคงทนและได้ผลดี

2.4 อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

สมมติฐานข้อที่ 4 “กลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะจะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน”จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกัน ซึ่งในการทดสอบสมมติฐานข้อนี้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ซึ่งมีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่หนึ่งชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ กับตัวแปรที่สอง คือ ภูมิหลังทางชีวสังคม จากผลการวิจัยไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบกับภูมิหลังทางชีวสังคม ซึ่งผลดังกล่าวจึงไม่สนับสนุนสมมติฐาน ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิค

ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะนี้ สามารถใช้ได้ดีและเกิดประโยชน์กับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ไม่จำกัดกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่านั้น ดังนั้น ไม่ว่านักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเพศใด ผลการเรียนรู้เฉลี่ยระดับใด หรือรายได้ของครอบครัวอยู่ในระดับใด สามารถนำไปใช้และได้รับประโยชน์จากชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา มลิทอง (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ จังหวัดระยอง” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยและรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเอื้อเฟื้อจะมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธรา พรหมชาติ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระแม่เมรี กรุงเทพมหานคร” ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกันหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานแล้วนั้น ได้พบว่ามีพฤติกรรมมุ่งมั่นในการทำงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์ พุทธา (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวันทีสถิตย์พิทยาคม จังหวัดพิจิตร” ซึ่งพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะทางชีวสังคม และสัมพันธภาพในครอบครัวต่างกัน มีทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียดไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมแตกต่างกัน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะจะมีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไม่แตกต่างกัน

2.5 อภิปรายผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ พบว่า นักเรียนเกิดการตระหนักและเกิดการเรียนรู้เรื่องจิตสำนึกสาธารณะด้านต่างๆ และสามารถสะท้อนความคิดเห็นและความรู้สึกที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไปในแนวทางที่ดีขึ้น โดยตัวแบบแต่ละประเภทมีผลช่วยส่งเสริมพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะในแต่ละด้านให้คงทนยาวนาน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแบบบุคคลจริง ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน รักษาสาธารณะสมบัติของชุมชน และเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางชุมชน เป็นตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายกับนักเรียนมากที่สุด ทั้งระดับการศึกษา พฤติกรรม เพราะเป็นตัวอย่างบุคคลจริงที่เป็นนักเรียนรุ่นเดียวกันและนักเรียนรุ่นพี่ในโรงเรียนเดียวกัน ตัวแบบแสดงพฤติกรรมได้ชัดเจน มีพฤติกรรมการแสดงออกอย่างถูกต้อง จึงทำให้นักเรียนมีความสนใจในการแสดงพฤติกรรมของตัวแบบมากขึ้น และทำให้นักเรียนที่เป็นผู้สังเกตมีความรู้สึกมั่นใจว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกมานั้น ตนเองก็สามารถเลียนแบบพฤติกรรมตามตัวแบบได้ดี เกิดความศรัทธา ยอมรับ กระตือรือร้นอยากเลียนแบบพฤติกรรม

2. ตัวแบบสัญลักษณ์ (วิดิทัศน์) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางด้านความพอเพียง พอประมาณ การตรงต่อเวลา การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รักษาสาธารณะสมบัติของทางโรงเรียนเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน อาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน รักษาสาธารณะสมบัติในชุมชน เคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางชุมชน อาสาช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน และรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งตัวแบบวิดิทัศน์นี้ มีความน่าสนใจ จากการที่มีภาพเคลื่อนไหว มีสีสันสดใสสวยงาม มีเสียงบรรยายประกอบ มีเนื้อหาในแต่ละเรื่องไม่ยาวจนเกินไป มีตัวละครที่ดึงดูดใจ และเนื้อเรื่องมีเนื้อหาและตัวละครที่ใกล้เคียงกับนักเรียนกลุ่มทดลอง เช่น เป็นเด็กในวัยเดียวกับนักเรียน ตัวแบบในวิดิทัศน์เรื่อง “โรงเรียนสวยด้วยมือเรา” ตัวแบบในวิดิทัศน์เรื่อง “ร่วมแรง ร่วมใจ” เป็นต้น จากการเสนอตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมในวิดิทัศน์แต่ละเรื่อง ทำให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการคิด และเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมที่ทำแล้วได้ผลดี และเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ เห็นความสำคัญและคำนึงถึงประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและส่วนรวม

3. ตัวแบบสัญลักษณ์ (รูปภาพ) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในโรงเรียน รักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รักษาสาธารณะสมบัติของทางโรงเรียน เคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมของทางโรงเรียน ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน

รักษาธารณะสมบัติของชุมชนเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของทางชุมชนและ การรักษาสິงแวดล้อมในชุมชน ซึ่งตัวแบบรูปภาพนี้ มีความน่าสนใจ มีสีสันสดใสสวยงาม มี ลักษณะ เรื่องราว และบริบท สิ่งแวดล้อมเหมือนกับนักเรียน ทำให้นักเรียนสนใจ ใส่ใจ และตั้งใจ ในการดูรูปภาพมากขึ้น

4. ตัวแบบสัญลักษณ์ (สถานการณ์จำลอง) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางด้านการ ตรงต่อเวลา และอาสาช่วยเหลือบุคคลในโรงเรียนด้วยความเต็มใจซึ่งตัวแบบสถานการณ์จำลองเป็น ตัวแบบที่ใช้ส่งเสริมพฤติกรรมตรงต่อเวลา และอาสาช่วยเหลือบุคคลใน โรงเรียนด้วยความเต็ม ใจ ลักษณะเนื้อหาและตัวละครคล้ายคลึงกับนักเรียนมากที่สุด คือเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และสังเกตถึงการพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และมีข้อคิดดีๆจาก สถานการณ์จำลอง ทำให้นักเรียนเข้าใจง่าย และสามารถแสดงพฤติกรรมที่ทำแล้วได้ผลดีสอดคล้อง กับสถานการณ์จำลอง

5. คำบอกเล่าหรือสารบันทึก (กรณีตัวอย่าง จากข่าว) ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมด้าน ความเสียสละ มีน้ำใจ อาสาช่วยเหลือบุคคลและกิจกรรมในชุมชน ในที่นี้สารบันทึกที่ใช้เป็นกรณี ตัวอย่างจากข่าวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สะท้อนจิตสำนึกสาธารณะในการอาสาช่วยเหลือโดย การเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้นักเรียนสามารถเลียนแบบพฤติกรรมจากการนำเสนอข่าว โดยการพาด หัข่าวมีความน่าสนใจและเร้าความสนใจ เกิดการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งยัง แสดงผลการทำพฤติกรรมที่นำมาเป็นแบบอย่างที่ดีอีกด้วย

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์การมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้ง แสดงความรู้สึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า ตัวแบบที่ได้ผลดีจากการสังเกตในการเข้าร่วม กิจกรรม คือ ตัวแบบบุคคลจริง เพราะเป็นตัวแทนแสดงพฤติกรรมที่ชัดเจน สามารถเลียนแบบ พฤติกรรมตามตัวแบบได้ดีกว่าการเสนอตัวแบบด้วยวิธีการอื่น และการเสนอตัวแบบต้องควบคู่กับ การเสริมแรง โดยการเสริมแรงแก่ตัวแบบและเสริมแรงแก่ผู้เลียนแบบ เมื่อแสดงพฤติกรรม เช่นเดียวกับตัวแบบ หรือพฤติกรรมที่เหมาะสม และแสดงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม

การได้มาของตัวแบบบุคคลจริงที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

1. ตัวแบบบุคคลจริง (ด้านความซื่อสัตย์) การได้มาของตัวแบบบุคคลจริง ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ครูแนะแนว คุณครูประจำชั้น ซึ่งพบว่า เด็กชายดำรงศักดิ์ ศรีสุธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 ได้เก็บเงินได้จำนวน 5,000 บาท แล้วนำไปแจ้งความส่งตำรวจบันทึกประจำวัน เพื่อนำส่งคืนเจ้าของ ซึ่งเป็นตัวแบบที่เห็นได้ชัดเจน สะท้อนให้เกิดความตระหนักถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับการแสดงพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ

2. ตัวแบบบุคคลจริง (ด้านการรักษาความสะอาดบริเวณในชุมชน) การได้มาของตัวแบบบุคคลจริง ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ครูแนะแนว คุณครูประจำชั้น และคุณครูหัวหน้ากิจกรรมยุวกาชาดเพื่อสาธารณะประโยชน์ พบว่า เด็กหญิงสุพัตรา เวสชน้อย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นนักเรียนต้นแบบ “คนดีศรีแสนสุข” และได้สอบถามนักเรียนตัวแบบถึงพฤติกรรมที่ได้จัดทำที่สอดคล้องกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะในการรักษาความสะอาดชายหาดบางแสน และจัดโครงการรักษ้างามบางแสน จัดกิจกรรมต่างๆ เดือน ในการรักษาความสะอาด ช่วยกันทำความสะอาดชายหาดบางแสน เป็นตัวแบบที่ดีและชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นตัวแบบที่อยู่ในช่วงวัยใกล้เคียงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และเกิดแรงบันดาลใจสร้างความตระหนักในการรักษาความสะอาดบริเวณชุมชนของเรา

3. ตัวแบบบุคคลจริง (ด้านการรักษาสาธารณะสมบัติชุมชน) การได้มาของตัวแบบบุคคลจริง ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ คุณครูยุวดี ตูลารัตนพงษ์ ซึ่งคุณครูได้เป็นผู้ให้คำปรึกษาในโครงการคุณธรรม โดยมี นางสาวปลายลดา วันเพ็ญ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 เป็นตัวแทนประกวดโครงการคุณธรรมกิจกรรมจิตสำนึกสาธารณะช่วยเหลือชุมชน กวาดลานวัด และทำความสะอาดโบสถ์วัดบางเป้ง โดยจะทำกิจกรรมทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี และได้พัฒนาต่อยอดสอนให้รุ่นน้องและรุ่นต่อไป เกิดจิตสำนึกสาธารณะการรักษาสาธารณะสมบัติของชุมชนเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชนของเรา

ดังนั้นสรุปจากการสังเคราะห์ได้ว่า ตัวแบบที่ได้ผลดีจากการสังเกตและการแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรม คือ ตัวแบบบุคคลจริง เพราะเป็นตัวแทนแสดงพฤติกรรมที่ชัดเจน สามารถเลียนแบบพฤติกรรมตามตัวแบบได้ผลดีกว่าการเสนอตัวแบบด้วยวิธีอื่น และการ

เสนอตัวแบบต้องควบคู่กับการเสริมแรง นอกจากกิจกรรมเสนอตัวแบบ จะมีกระบวนการที่สร้างความสนใจของนักเรียนโดยใช้ตัวแบบอย่างหลากหลายแล้ว ยังมีกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความใส่ใจ สนใจ และเตรียมพร้อมกับการสังเกตอีกด้วยเช่น การร้องเพลง การใช้กิจกรรมกลุ่ม อีกทั้งยังได้มีกระบวนการเสริมแรง ยกตัวอย่าง ครูกล่าวชมเชยเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะในขณะร่วมกิจกรรม เช่น การมาตรงเวลา การมีน้ำใจ การรักษาความสะอาดของห้องเรียน การตั้งใจร่วมกิจกรรม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ใช้ตัวแบบอย่างหลากหลายร่วมกับการเสริมแรง เช่น มนฤดี ธรรมสอน (2553) ศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมการเสนอตัวแบบเพื่อส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมเสนอตัวแบบ และ แบบประเมินพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยผลการศึกษา พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเสนอตัวแบบมีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ อรอนงค์ มานะเสถียร (2555) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้โปรแกรมเทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา กลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา จำนวน 24 คน โดยสุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบทั้งหมด 12 ครั้งกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองเยาวชนชายที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาความคิดเกี่ยวกับจิตสำนึกสาธารณะ จากการที่ได้เห็นตัวแบบที่หลากหลาย ความเข้าใจของการเสนอตัวแบบ และการกระทำตามตัวแบบ เป็นวิธีการเข้าใจง่าย สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นจริง เป็นวิธีการที่สะดวก สามารถเลือกตัวแบบลักษณะต่างๆ ตามความมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการสอนตัวแบบให้เหมาะสมตามความต้องการ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจในการเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ด้วยการสะท้อนความคิดเห็นในเชิงความรู้สึก สร้าง เพิ่ม หรือลดพฤติกรรม และส่งเสริมพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะในด้านต่างๆ ไป

ในทางที่ดีขึ้น ดังนั้น ชุติกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ จึงช่วยส่งเสริมพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เน้นการศึกษาจากตัวแบบทั้งตัวแบบพฤติกรรมของบุคคลจริง ตัวแบบสัญลักษณ์ และสารบันทึกหรือคำบอกเล่า และนำมาฝึกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะทั้งจิตสำนึกสาธารณะต่อตนเอง จิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียน และจิตสำนึกสาธารณะต่อส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งเป็นกิจกรรมผสมผสาน คือ ฝึกทักษะรายบุคคล ฝึกทักษะเป็นกลุ่ม จึงควรมีวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข และแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ระหว่างสมาชิกได้อย่างทั่วถึง

3.1.2 ครูแนะแนว อาจารย์ ครูที่ปรึกษา หรือผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนว ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น สามารถนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไปพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ได้

3.1.3 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะไปใช้ควรศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบย่อยของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และได้รับการฝึกหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีดำเนินกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จ

3.1.4 ก่อนลงมือจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมควรมีการตกลงกฎกติกาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจนเพื่อรักษาเวลาให้เป็นไปตามที่กำหนด

3.1.5 ขณะดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม ครูหรือผู้ดำเนินกิจกรรม ควรเน้นนักเรียนเป็นคนสำคัญในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นลงมือปฏิบัติและฝึกพฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาเป็นหลักเพื่อให้ นักเรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ

3.1.6 ขั้นสรุป ครูหรือผู้ดำเนินกิจกรรมควรกระตุ้นจูงใจให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและควรประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากการสังเกตและการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะควรมีการปรับปรุงเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุเหมาะกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เช่น ประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น

3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยเชิงเหตุอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่นต้น เช่น จิตลักษณะและสถานการณ์ทางสังคมที่อาจมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมในด้านความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน

3.2.3 ควรศึกษาหลักการวิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมความคงทนของพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะให้มากหลังจากที่ได้รับการพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะ และส่งเสริมพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะให้คงทนยาวนาน

